

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Finance FDF

Federal Finance Administration FFA
Economic and Monetary Policy EMP
Economic and Fiscal Policy Analysis

Integracija klimatskih pitanja u analizu fiskalne održivosti: iskustva iz švicarske pilot-studije

**Plenarna sjednica PEMPAL-a
Beč, 25. ožujka/marta 2025.**

Benjamin Lerch

Savezno ministarstvo financija Švicarske

Izvješće o fiskalnoj održivosti

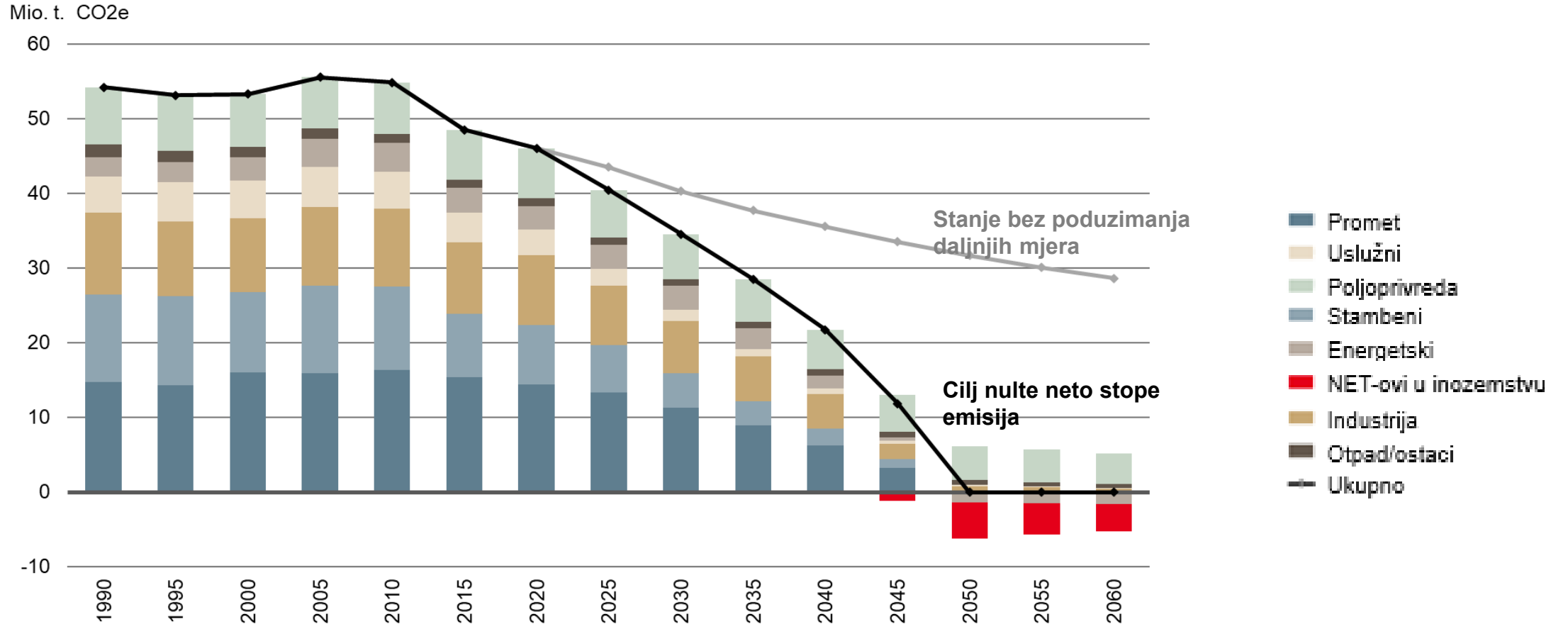
- Savezno ministarstvo financija Švicarske svake četiri godine objavljuje važno **izvješće o fiskalnoj održivosti**. To se izvješće ne bavi samo temama proračuna i financijskog plana, nego je usmjereno na **dugoročne strukturne izazove za javne financije**.
- Izvješće iz 2024. prvi put obuhvaća pilot-studiju utemeljenu na modelu, čija je svrha predvidjeti **utjecaj energetske tranzicije na fiskalna pitanja**.
- Naglasak je na:
  - prihodima, rashodima, proračunskom saldu i javnom dugu
  - svim razinama vlasti, uključujući fondove socijalnog osiguranja
  - kombinacijama politika: određivanje cijene ugljika te propisi i subvencije
- Troškovi **klimatskih promjena** i mjera prilagodbe na klimatske promjene **nisu se mogli uključiti** u analizu zbog neizvjesnosti te zbog nedostatka podataka i nepostojanja alata za modeliranje.

Putanja smanjenja emisija na nultu neto stopu

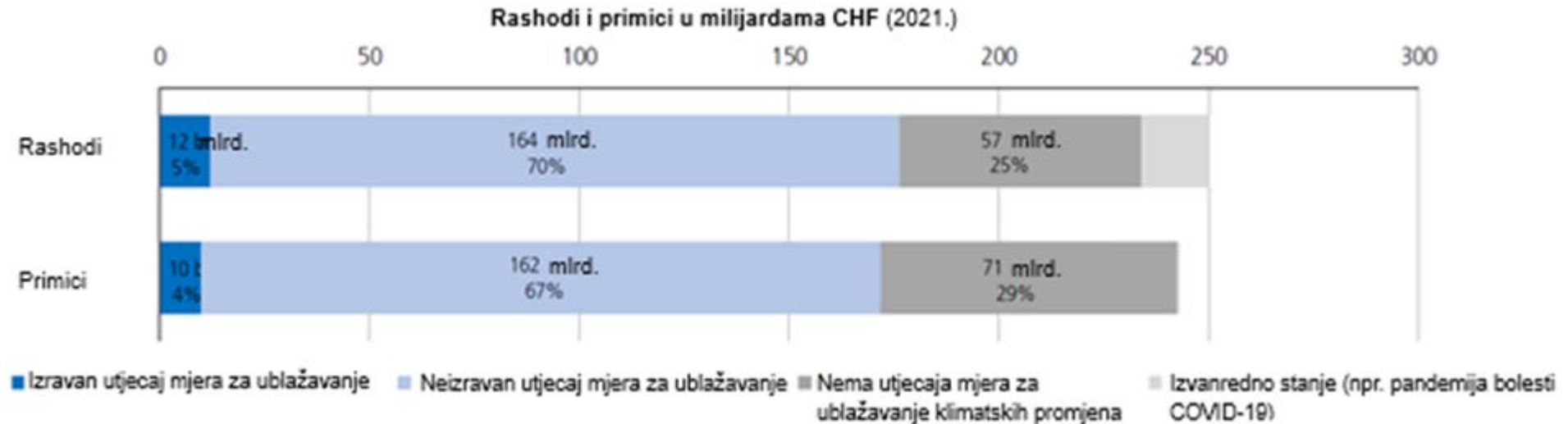
Smanjenje emisija CO₂ po sektoru (u milijunima tona ekvivalenta CO₂)

Napomene: NET = tehnologije s negativnim emisijama

Javni prihodi i rashodi na koje utječu mjere za ublažavanje klimatskih promjena

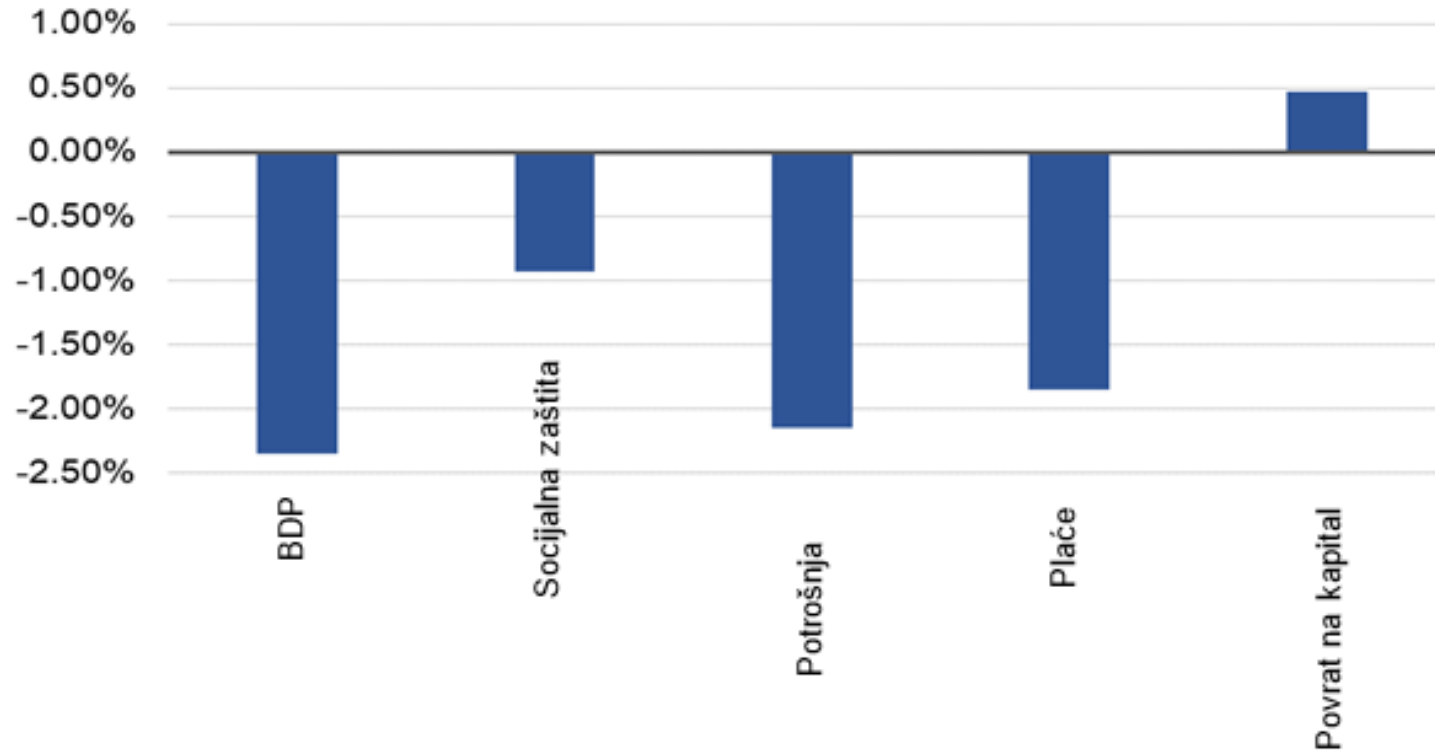

- **Izravan utjecaj:** npr. porez na mineralna ulja, porez na CO₂ pri upotrebi fosilnih goriva za grijanje, javni rashodi u okviru programa energetske obnove zgrada koji se provodi na razini konfederacije i kantona
- **Neizravan utjecaj u obliku sporijeg gospodarskog rasta (BDP, potrošnja, plaće):** npr. izravni porezi, PDV, rashodi za osoblje

Energetska tranzicija usporava gospodarski rast

Utjecaj mjera za ublažavanje klimatskih promjena na makroekonomske agregate u usporedbi s referentnim scenarijem (2060., razina utjecaja u %)

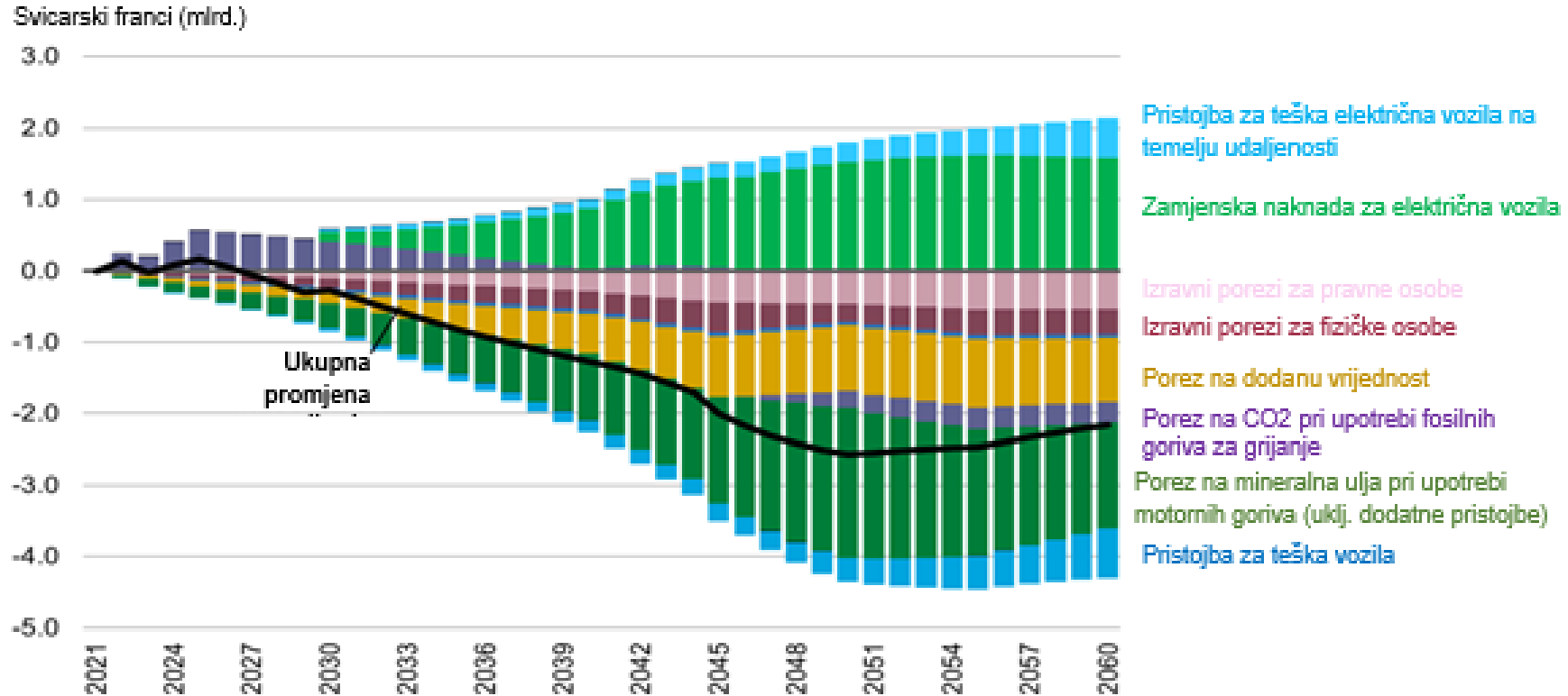

Napomene: Razlike u postocima između razina makroekonomskih agregata u scenariju politike 1 i razina u referentnom scenariju za 2060.

Energetska tranzicija smanjuje rast prihoda

Utjecaj mjera za ublažavanje klimatskih promjena na savezne prihode u usporedbi s referentnim scenarijem (u mlrd. CHF prema cijenama iz 2021.)

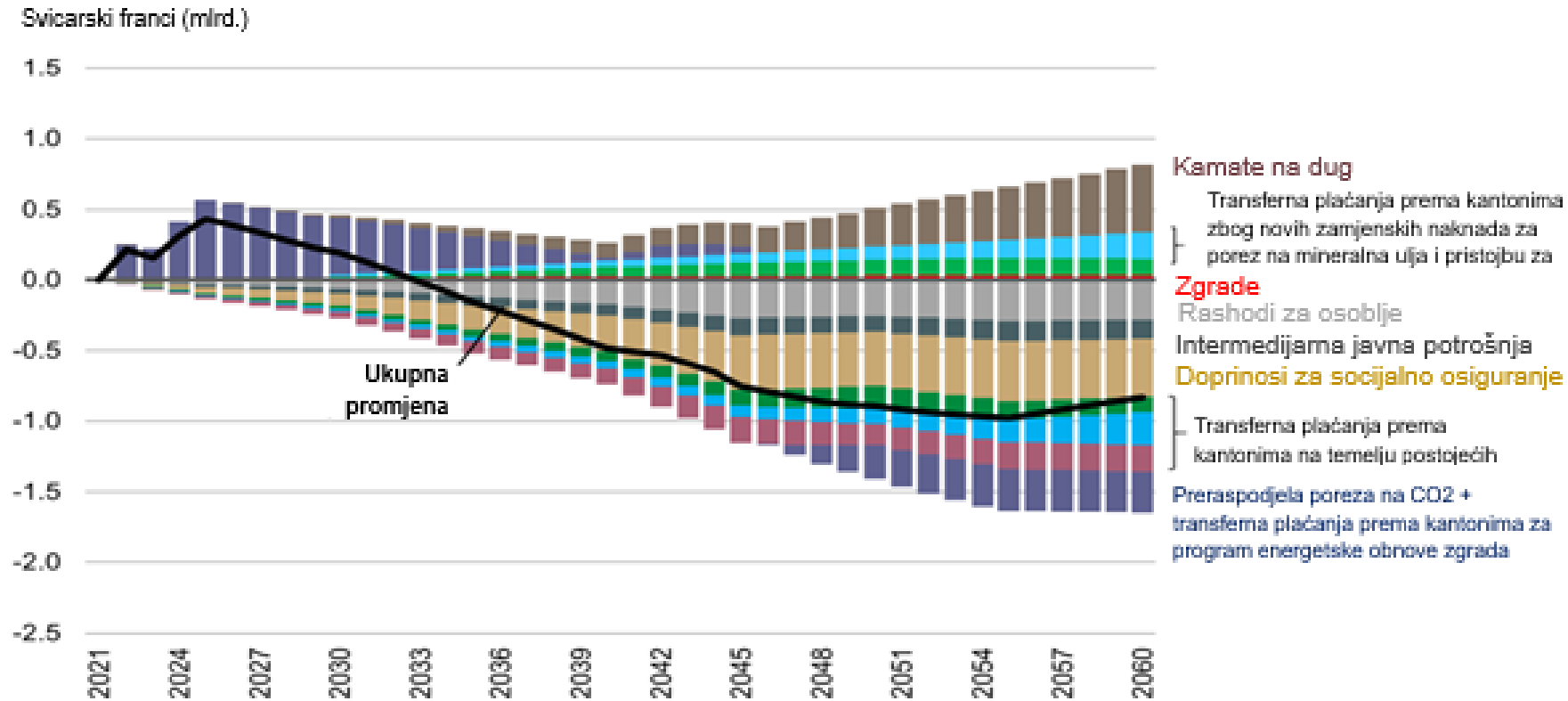

Napomene: Apsolutne razlike između prihoda u scenariju politike 1 i prihoda u referentnom scenariju u milijardama franaka prema cijenama iz 2021. Kad je riječ o 2060., prihodi u scenariju politike otprilike su 2,2 milijarde CHF niži nego u referentnom scenariju, što čini 1,7 % ukupnih redovnih prihoda savezne vlade u 2060.

Energetska tranzicija smanjuje rast rashoda

Utjecaj mjera za ublažavanje klimatskih promjena na savezne rashode u usporedbi s referentnim scenarijem (u mlrd. CHF prema cijenama iz 2021.)

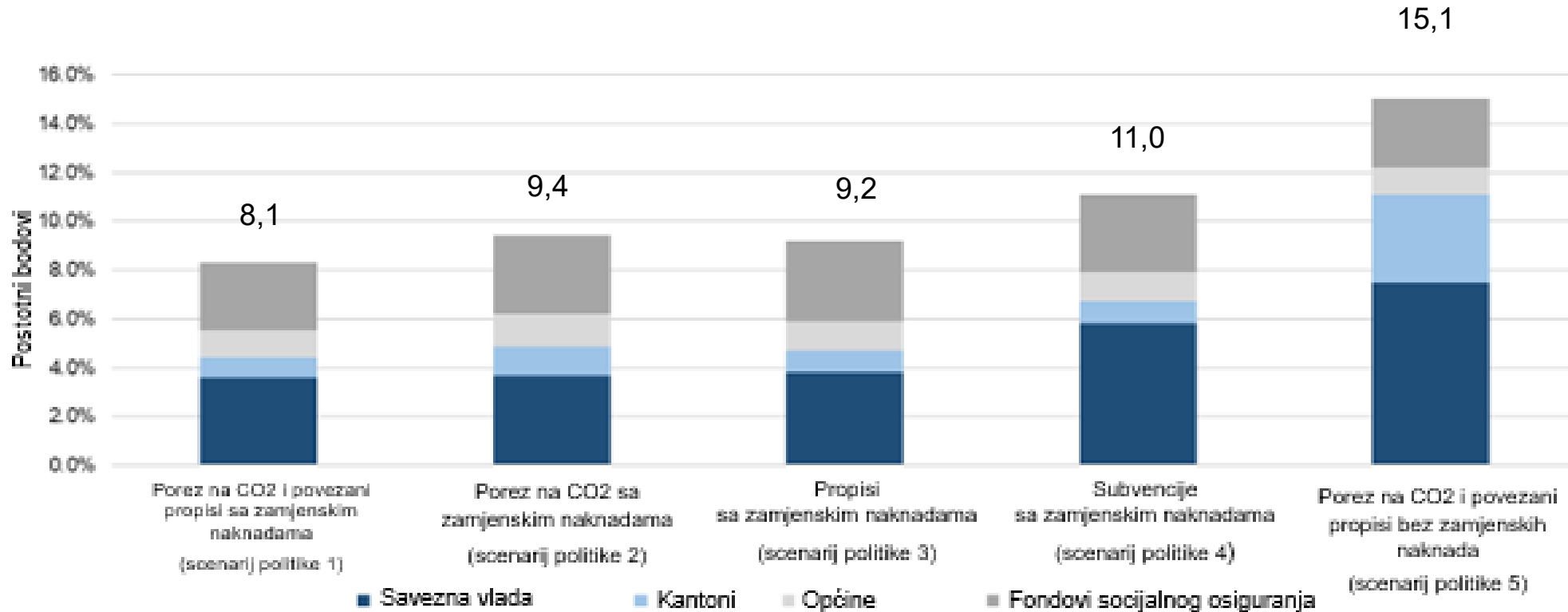

Napomene: Apsolutne razlike između rashoda u scenariju politike 1 i rashoda u referentnom scenariju u milijardama franaka prema cijenama iz 2021. Transferi prema kantonima uključuju udjele kantona u prihodima ostvarenima od poreza na mineralna ulja, pristojbi za teška vozila i izravnog saveznog poreza. Kad je riječ o 2060., rashodi u scenariju politike otprilike su 0,9 milijardi CHF niži nego u referentnom scenariju, što čini 0,7 % ukupnih redovnih rashoda savezne vlade u 2060.

Energetska tranzicija povećava javni dug

Utjecaj mjera za ublažavanje klimatskih promjena na udio duga u svim scenarijima politike u usporedbi s referentnim scenarijem za 2060. (u postotnim bodovima)

Napomene: Udio duga izražen je kao postotak BDP-a. Razlike između scenarija politike i referentnog scenarija izražene su u postotnim bodovima.

Glavni rezultati švicarske pilot-studije

Zaključci

- Otprilike $\frac{3}{4}$ javnih prihoda i rashoda **izloženo je utjecaju klimatskih politika.**
- **Energetska tranzicija** vjerojatno će **povećati fiskalni pritisak** u Švicarskoj.
- Te politike i tranzicija negativno utječu na **prihodovnu stranu** javnih proračuna, a njihovi utjecaji mogu biti izravni i neizravni (sporiji gospodarski rast).
- Najviše će biti pogođeni **savezna vlada** i **fondovi socijalnog osiguranja.**
- Uvođenje **zamjenskih naknada** ključno je za nadoknadu gubitaka u prihodima od poreza na gorivo tijekom energetske tranzicije.
- Primjena **subvencija** vjerojatno će dovesti do dodatnih fiskalnih pritisaka na **rashodovnoj** strani.

Iskustva iz švicarske pilot-studije

Zaključci

- **Cilj:** Oblikovateljima politika pružiti uvid u dugoročne strukturne izazove kako bi se potaknula diskusija o utjecaju klimatskih politika na fiskalna pitanja
- **Zanimanje javnosti:** Oblikovatelji politika iz svih područja politike **dobro su prihvatili** izvješće, kao i pripadnici akademske zajednice, nacionalni i međunarodni stručnjaci te mediji.
- **Pouke:** Utjecaj klimatskih politika na emisije, gospodarstvo i fiskalne agregate složen je i zahtijeva posjedovanje **interdisciplinarnog znanja** u svim ministarstvima:
  - Preduvjet: sveobuhvatna studija saveznih ureda za energiju i okoliš na temu utjecaja tranzicije na energetske sustav i gospodarstvo.
  - Pri modeliranju bi trebalo **postići ravnotežu između detaljnosti i praktičnosti.**
  - Svrha je osigurati **rezultate relevantne za politike djelovanja** koje je lako priopćiti javnosti te je potrebno naglasiti da je riječ o pilot-studiji.
- **Ograničenja u pogledu resursa:** suradnja sa specijaliziranim institucijama (eksternalizacija)

Koalicija ministara financija za djelovanje u području klime

Upravljačka skupina za preoblikovanje ekonomske analize i modeliranja za potrebe preuzimanja vodeće uloge u području klime

- Inicijativa u okviru područja rada koje se temelji na četvrtom helsinškom načelu
- Izgradnja **zajednice prakse** za unaprjeđenje alata za modeliranje i poboljšanje razumijevanja u ministarstvima financija u svrhu integriranja klimatskih pitanja u makroekonomske analize i fiskalno planiranje
- Proizvodi utemeljeni na iskustvima zemalja članica koji će se objaviti 2025.:
  - **Globalna anketa** da se procijene postojeći analitički kapaciteti i jazovi za unaprjeđenje klimatskih mjera
  - **Zbirka primjera iz prakse** na temu analitičkih alata za potrebe procjene utjecaja fizičkih rizika, rizika tranzicije i rizika u pogledu prilagodbe na makroekonomska i fiskalna pitanja
  - **Tematska izvješća** o najvažnijim pitanjima politika djelovanja (fiskalni izazovi, fizički rizici i rizici u pogledu prilagodbe, strategije za zelenu industriju i inovacije itd.).